

Datum behandeling in collegevergadering 12 mei 2026	Datum behandeling in commissievergadering 9 juni 2026	Datum behandeling in raadsvergadering 18 juni 2026	Portefeuillehouder V.L.M. Frequin
Raadsnummer 59	Status Openbaar		

Titel
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied Jaarstukken 2025 - 1e Begrotingswijziging 2026 – Meerjarenbegroting 2027-2030

Voorgesteld besluit

De Raad besluit:

- a) kennis te nemen van de Jaarstukken 2025, de 1e begrotingswijziging 2026 en de Meerjarenbegroting 2027-2030;
- b) met betrekking tot de 1e begrotingswijziging 2026 de kostenverhoging à €29.000 voor de Uitvoeringsovereenkomst 2026 te verwerken in de 1e bestuursrapportage 2026. De bijdrage voor 2026 gaat hiermee van € 388.000,- naar € 417.000,-;
- c) de structurele verhoging vanaf 2027 te verwerken in de meerjarenbegroting 2027-2030;
- d) in te stemmen met de opgestelde zienswijze zoals bijgesloten bij dit besluit.

Publiekssamenvatting

Ouder-Amstel neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied 2024 (verder: ODNZKG). De medewerkers van de omgevingsdienst zijn experts op het gebied van onder andere veiligheid, werken met gevaarlijke stoffen (ZZS), luchtkwaliteit, geluid, licht, energie en duurzaamheid, afval, asbest, water en bodem. De ODNZKG is voor Ouder-Amstel belast met de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor bovenstaande thema's die spelen bij bedrijven en in de leefomgeving. Het Dagelijks Bestuur van de ODNZKG heeft voorliggende stukken doorgeleid aan de raad ter kennisname waarbij de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze wordt gegeven tot 24 juni aanstaande. Op 2 juli worden de stukken behandelend tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur ODNZKG. Uiterlijk 15 juli dienen de stukken aan de toezichthouder te worden aangeleverd.

De raad dient een zienswijze in op de Jaarstukken over het verzoek aan de Omgevingsdienst om proactief in gesprek te gaan met Ouder-Amstel over mogelijke lokale effecten van de nieuwe begroting in relatie tot de uitvoering van basistaken. De raad ziet uitbreiding van wettelijke taken en kosten ten gevolge daarvan, terwijl binnen de GR de budgetten onder druk staan en er bezuinigingen doorgevoerd worden. Dit mag niet ten koste gaan van de uitvoering voor Ouder-Amstel omdat Ouder-Amstel wel budgetverhogingen realiseert voor deze wettelijke taken.

Geheimhouding

N.v.t.

Aanleiding

Op 13 december 2012 heeft de gemeenteraad ingestemd met het collegebesluit van 13 november 2012 om per 1 januari 2013 toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. De gemeenschappelijke regeling is in 2024 geactualiseerd naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Volgens de kaders die vastgesteld zijn heeft de raad de jaarstukken 2025, de 1e Begrotingswijziging 2026 en de Meerjarenbegroting 2027-2030 ontvangen ter kennisname. Net als vorig jaar is de begroting vormgegeven volgens de vastgestelde wijze van prestatiegericht financieren. Deze financiering wordt op dit moment geëvalueerd. Deze evaluatie wordt eind 2026 aan het bestuur voorgelegd. Voor 2026 is deze verbonden partij beoordeeld met het hoge sturingsregime "Intensief". Onder andere vanwege de hoogte van de bijdrage aan deze gemeenschappelijke regeling en de hoge mate van ambtelijke en bestuurlijke afstemming waarbij dit jaar om instemming wordt gevraagd aan de raad om een zienswijze in te dienen.

Argumenten

Beslispunten a t/m c: kennis te nemen van de Jaarstukken 2025, de 1^e Begrotingswijziging 2026 en de Meerjarenbegroting 2027-2030.

De ontvangen stukken geven een overzicht van de werkzaamheden en ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in 2025, de bijsturing die nodig is voor 2026 en de te verwachten ontwikkelingen vanaf 2027.

Resultaat Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied 2025

De jaarrekening 2025 laat een positief rekeningresultaat zien van € 412K. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit lagere baten ad € 906K en lagere lasten ad € 1.317K. De realisatie is 98%. De € 906K lagere baten komen enerzijds voort uit het niet volledig realiseren van de uitvoeringsovereenkomsten ad € 1.389K. De onderschrijding op de uitvoeringsovereenkomsten komt voort uit enerzijds minder vraag uit de markt en anderzijds doordat de formatie niet volledig op sterkte was. Daarnaast zijn er hogere overige baten ad € 484K. Gedurende 2025 is de bijdrage van Ouder-Amstel met de 2^e Burap verhoogd van € 382K naar € 454K. Het eindresultaat komt uit op € 458K; een overschrijding van € 4K waarmee het totaal bij te betalen bedrag uitkomt op € 76K. Deze afrekening vindt plaats na vaststelling van de jaarstukken in juli 2026. De jaarrekening 2025 is voorzien van een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid. Zie hiervoor de stukken in de bijlagen. Hierna volgt per onderwerp een korte toelichting met specifieke punten voor Ouder-Amstel.

Jaarstukken 2025 in relatie tot Ouder-Amstel

In 2025 zijn er fors meer bodemsaneringen getoetst voor Ouder-Amstel. Deze komen voort uit aanvragen via het Omgevingsloket. Dit heeft ook effect op de post werkverdeling en coördinatie. Daarnaast is er meer tijd nodig geweest om voor de gehele regio de nieuwe Bodemkwaliteitskaarten samen te stellen. En als laatste zijn er meer meldingen van milieubelastende activiteiten ingediend dan geprognosticeerd. We zagen hier uiteindelijk een verdubbeling van de uren die we al enkele jaren gemiddeld hanteren.

Eerste begrotingswijziging 2026

Het geraamde bedrag in de begroting van de ODNZKG voor Ouder-Amstel voor 2026 wordt bijgesteld van € 388K, naar € 417K. Naar aanleiding van de uitvoering van 2025 is gebleken dat er meer tijd gereserveerd moet worden voor de behandeling van gesloten bodemenergiesystemen. Deze aanvragen betreffen soms meerdere boringen die afzonderlijk getoetst moeten worden en per boring wordt ook toezicht ingezet. Sinds de invoering van de Omgevingswet worden daadwerkelijke uren gedeclareerd per milieubelastende activiteit in plaats van de oude kengetallen. De toetsingen in het kader

van de flora en faunawet en in het kader van Natura 2000 werden eerst volgens de verdeelsleutel van de gemeenschappelijke regeling in rekening gebracht. Nu worden de daadwerkelijk uren geschreven per project waardoor er nu realistischer begroot wordt in deze uitvoeringsovereenkomst. Dit heeft ook een verhogend effect op het totale benodigde budget. Het uurtarief is verhoogd van € 121,73 naar € 124,91 in 2026.

Kaderbrief 2027

In de kaderbrief 2027 heeft de Omgevingsdienst een aantal ontwikkelingen geschetst waarvoor extra financiering van de opdrachtgevers wordt gevraagd. De ontwikkelingen die OD NZKG per 2027 in het vooruitzicht heeft hebben betrekking op de uitvoering van basistaken. Eveneens zijn er veranderingen van subsidiegelden aanstaande. Een aantal ontwikkelingen betreft alleen separate opdrachtgevers, maar andere ontwikkelingen vragen om financiering van alle opdrachtgevers.

In de ambtelijke voorbereiding en bestuurlijke besluitvorming van de kaderbrief 2027 is aangegeven dat gezien de beschikbare middelen van onze opdrachtgevers, zij terughoudend zijn op de financiële intensiveringen zoals vermeld in de kaderbrief 2027. Daarom is in afwijking op de kaderbrief 2027 voor 2027 een herprioritering/ombuiging verwerkt in deze meerjarenbegroting zodat dit aansluit met de beschikbare budgetten van de opdrachtgevers. In totaal betreft het een herprioritering van € 3,2 mln. waarvan € 2,5 mln. betrekking heeft op de Provincie Noord Holland.

De opdrachtgevers wordt gevraagd aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van deze wettelijke basistaken en/ of aan te geven welke taken OD NZKG niet meer uitvoert in 2027. OD NZKG onderzoekt daarnaast welke mogelijkheden er zijn voor efficiency. De raad heeft dit ook benoemd in de zienswijze op de Jaarstukken 2024. Uitkomsten hiervan worden verwerkt in de definitieve UVO's 2027. De doorvertaling voor Ouder-Amstel van deze herprioritering is een lastenvermindering van € 14K.

Meerjarenbegroting 2027-2030

Belangrijke financiële ontwikkelingen voor 2027 en verder vertalen zich, regionaal, naar de volgende posten:

1. TATA STEEL (+ € 1.208K): Extra budget is nodig omdat toezicht, vergunningverlening, metingen en handhaving bij Tata sterk toenemen door verouderde installaties en de ingewikkelde transitie naar Groen Staal.
2. Financiële Zekerheidsstelling FiZe (+ € 385K): Het nieuwe FiZe-instrument onder de Omgevingswet vereist dat OD NZKG bij Seveso- en RIE-4-bedrijven financiële zekerheidsstellingen opneemt, wat specialistische capaciteit vraagt.
3. Keten toezicht & milieucriminaliteit (+ €440k): De opkomst van milieucriminaliteit vraagt om intensivering van ketentoezicht, inclusief oprichting van een taskforce voor administratief toezicht en informatieanalyse.
4. Circulaire economie (+ €177k): VTH-werk moet worden uitgebreid richting afvalpreventie, hergebruik en circulair slopen om wettelijke doelen voor 2030 en 2050 te kunnen halen.
5. Water- & Bodemsturend / Bodemdoelen (+ €40k): Gemeenten moeten nieuwe bodemregels en integrale adviezen ontwikkelen onder Water & Bodem Sturend en de Omgevingswet, wat extra adviescapaciteit vereist.
6. MER-evaluaties (+ €177k): De MER wordt onder de Omgevingswet een structureel onderdeel van omgevingsplannen en BOPA's, waardoor specialistische inzet structureel moet worden uitgebreid.
7. Stijging meldingen (+ €530k): Het aantal overlastmeldingen groeit explosief (richting 10.000 per jaar), waardoor extra toezicht- en behandelingscapaciteit nodig is.
8. Indirecte lozingen (+ €177k): Vergunningverlening moet Kaderrichtlijn Water-proof worden gemaakt, wat vanaf 2027 extra fte's vergt voor beoordeling van lozingen op riool en oppervlaktewater.
9. Aanpassen vergunningen aan de Omgevingswet (+ €250k): OD NZKG moet circa 700 bestaande vergunningen actualiseren naar OW-regels, waarvoor aanvullende capaciteit nodig is vanaf 2027.

10. Afbouw Omgevingswet Extra (- €475k): De tijdelijke intensivering voor de implementatie van de Omgevingswet wordt afgebouwd omdat werken onder de OW meer routine is geworden.
11. Energiebesparingsakkoord (- €1.083k): De subsidie EBA/PEA stopt per 2027, waardoor deze inkomsten wegvallen uit de begroting.
12. Energiebesparingsakkoord — nieuw akkoord (PM-post): Vanaf 2027 willen opdrachtgevers mogelijk gezamenlijk nieuw budget beschikbaar stellen, maar de hoogte is nog onbekend en daarom als PM opgenomen.

De totale begroting wordt met + € 1.826K verhoogd door deze financiële ontwikkelingen en komt uit op 92,7 miljoen. Het uurtarief vanaf 2027 is berekend op € 129,50.

Wat betekent dit voor Ouder-Amstel

De originele begroting (MJB 2026-2029) verlaagde het budget voor Ouder-Amstel van € 406K naar € 382K voor 2025. Na loon- en prijsstijging en wettelijke ontwikkelingen werd het budget voor 2026 € 388K. In de tabellen op de laatste pagina van de huidige Meerjarenbegroting is te zien dat voor bovengenoemde punten 1 t/m 12 er een lastenvermindering van € 7K geldt voor Ouder-Amstel (kolom D tabel "Wijzigingen deelnemerbijdragen 2027") (17K voor U). De loon- en prijsstijgingen voor 2027 komen op een lastenverhoging van € 15K (18 voor U). De begroting voor 2027 komt na de 1^e begrotingswijziging, de loon- en prijsstijging, de 2027 ontwikkelingen en de herprioritering uit op € 411K voor 2027.

De tabellen op blz. 47 en 59 van de begroting geven een overzicht van de bijdragen per gemeente en provincies aan de ODNZKG.

Beslispunt d:

De raad wordt geadviseerd een zienswijze in te dienen op de Jaarstukken 2025 over het verzoek aan de Omgevingsdienst om proactief in gesprek te gaan met Ouder-Amstel over mogelijke lokale effecten van de nieuwe begroting in relatie tot de uitvoering van basistaken vanaf 2027. De raad ziet uitbreiding van wettelijke taken en kosten ten gevolge daarvan, terwijl binnen de GR de budgetten onder druk staan en er bezuinigingen doorgevoerd worden. Dit mag niet ten koste gaan van de uitvoering voor Ouder-Amstel omdat Ouder-Amstel wel budgetverhogingen realiseert voor deze wettelijke taken. Daarnaast verzoekt de raad, net als in 2025, de Omgevingsdienst inzichtelijk te maken welke concrete acties genomen zijn om verantwoorde bezuinigingen door te voeren in de eigen bedrijfsvoering. De raad is positief over het feit dat de Omgevingsdienst dit nu zelf ook benoemd in haar aanbiedingsbrief bij de Jaarstukken 2025.

Risico's en overige aandachtspunten

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 24% in 2027. De ratio is daarmee voldoende. De solvabiliteit van de Omgevingsdienst voor de Jaarrekening 2025 komt uit op 26%. De begroting 2026 op 25%. De begroting voor 2027-2030 op 24%. De VNG hanteert een ondergrens van 20%.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om

buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. De hoogte van de weerstandscapaciteit is per 31-12-2025 € 3.082K.

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. De meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen voldoet aan het bestuurlijk vastgestelde gemiddelde. Zie pagina 40 van de Meerjarenbegroting.

Fluctuatie op basis van vraag gestuurd werk

Ondanks we met gemiddelden werken en kijken naar de trends van de afgelopen jaren, kan het exact benodigde budget niet voorspeld worden. De markt, de inwoners en bedrijven dienen aanvragen in voor omgevingsvergunningen, werken in de bodem en bijvoorbeeld evenementen. Als er meer aanvragen worden ingediend dan betekent dit de wettelijke verplichting om deze te behandelen. Dit kan leiden tot onvermijdelijke hogere kosten aan de Omgevingsdienst voor toetsen van adviesaanvragen. Via de P&C-cyclus zorgen we voor de juiste motivering bij begrotingswijzigingen.

Financiële aspecten

In de Meerjarenbegroting van ODNZKG voor Ouder-Amstel zijn de volgende bijdragen opgenomen:

- 2027: een bedrag van € 411K in plaats van € 386K
- 2028: een bedrag van € 409K in plaats van € 384K
- 2029: een bedrag van € 409K in plaats van € 384K
- 2030: een bedrag van € 409K

Deze aanpassing worden verwerkt in de kadernota 2027-2030 van Ouder-Amstel.

Bedragen x € 1.000

FCL	ECL	Taak	Ink/Uit	Structureel/ Incidenteel	Bedrag T	Nieuw bedrag	Bedrag T+1	Bedrag T+2	Bedrag T+3	Bedrag T+4
670404	443300	4404	U	S	388	417	411	409	409	409

Juridische grondslag

Op 13 december 2012 heeft de gemeenteraad ingestemd met besluit van het college (d.d. 13 november 2012) om toe te treden tot de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied per 1 januari 2013. Deze GR is in 2024 herzien onder andere naar aanleiding van de nieuwe Omgevingswet. In 2023 is de nieuwe 4-jarige uitvoeringsovereenkomst 2023-2026 vastgesteld. Dit is het raamwerk voor de inhoudelijke overwegingen voor de uitvoering van de wettelijke basistaken onder de Omgevingswet binnen de gemeente Ouder-Amstel. De verplichte uitvoering van de basistaken vloeit voort uit artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit.

Duurzaamheid

Dit besluit draagt bij aan het College Uitvoeringsprogramma 2022-2026. De uitvoering van de wettelijk verplichte basistaken door de Omgevingsdienst NZKG dragen bij aan een duurzame, gezonde en veilige woon-, leef- en werkomgeving. Zo wordt bijvoorbeeld door de omgevingsdienst toezicht gehouden op de energiezuinigheid van kantoren en werkgebonden personenmobiliteit van organisaties met meer dan 250 werknemers. Daarnaast worden bedrijven gecontroleerd op duurzaamheid via maatregelen om energiebesparing door te voeren in productieprocessen en huisvesting.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Realisatie en vervolg

Nadat de raad heeft ingestemd met de zienswijze zal deze aangeboden worden aan de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst ter behandeling van de Jaarstukken tijdens het Algemeen Bestuur van 2 juli aanstaande.

Bijlagen

- Zienswijze Jaarstukken 2025 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Begeleidende brief bij de Jaarstukken 2025 Omgevingsdienst
- OD NZKG Jaarrekening 2025
- OD NZKG 1^e Begrotingswijziging 2026
- OD NZKG Meerjarenbegroting 2027-2030
- OD NZKG Kaderbrief 2027
- OD NZKG Jaarrapportage 2025 Gemeente Ouder-Amstel